

Szegedi Járásbíróság útján
Alkotmánybíróság részére

SZKENNELVE!
Erkezett:
Személyesen
Átadókönyvvel/helyi kézbesítéssel
Faxon/e-mailen
Postán *2021.01.3*
2021.01.3

SZEGEDI JÁRÁSBÍRÓSÁG 23.	
Érk.: 2022 APR 12	<i>13</i>
Példány: 3	Mell: <i>barokk</i>
0601- <i>29 Pk. 50936/2021</i>	

TISZTELT ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG!

Alulírott *[redacted]* alatti lakos, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban **ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG**) alapján a Szegedi Járásbíróság által felterjeszteni kért

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

terjeszték elő.

I. Kérelem

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Szegedi Járásbíróság, mint elsőfokú bíróság **29.Pk.50.936/2021/6.** ügyiratszámú végzésének, valamint a Szegedi Törvényszék, mint másodfokú bíróság **5.Pkf.21.964/2021/9.** ügyiratszámú végzésének alaptörvény-ellenességét Magyarország Alaptörvénye **XXVI. cikkében** rögzített és **XXVIII. cikkében** deklarált tisztességes eljáráshoz való alapjog, a **VI. cikkében** deklarált magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapjog, azzal összefüggésben a **XVI. cikkben** a gyermekek kiemelt védelméhez és a szülők gyermekük nevelésének és jogainak biztosításához való **alapjog megsértése miatt és az Abtv. 43. §-ban foglaltak szerint semmisítse meg.**

II. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a, Indítványozói jogosultság

Az alkotmányjogi panasz a 27. § a) pontján alapul, amely szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján **alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben** az egyedi ügyben érintett személy a döntés kézhezvételétől számított 60 napon belül alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés, vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a panaszos Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az ügyben további jogorvoslati lehetőség nem biztosított a panaszos számára.

Érintettségem tekintetében előadom, hogy a sérelmezett döntésekkel érintett nemperes eljárásban kérelmező voltam, az eljárással érintett gyermek édesapja vagyok. Az eljárás tárgya a kapcsolattartás végrehajtása, melyben való érintettségem kapcsolattartásra jogosult szülőként egyértelműen fennáll.

b, Jogorvoslat kimerítése és határidő

A Szegedi Törvényszék **5.Pkf.21.964/2021/9.sz.** jogerős és végleges végzését 2022. április 5-én postai úton kézbesítették és az általam átvételre is került.

A 2017. évi CXVIII. törvény 2. § g) pontja szerint nincs helye a végzéssel szemben felülvizsgálatnak, azaz további – rendkívüli – jogorvoslatra nincs lehetőség.

2022 APR. 13
[signature]

c, A tényállás, a háttér, az előzmények

A tényállást – részben iratellenesen – de kimerítő részletességgel tartalmazza az elsőfokú és a másodfokú végzés, ezeket az elsőfokon eljáró bíróság nyilván mielőbb felterjeszti a jelen alkotmányjogi panaszommal együtt, ezért itt csak a lényegyet foglalom össze röviden, a teljesség igénye nélkül.

Különélő szülőként, jogosult vagyok a gyermekemmel zavartalanul kapcsolatot tartani. Ez az Alaptörvény VI. Cikk (1) bekezdésében (is) foglalt alapjogom és ez az, ami sérült az általam sérelmezett, kifejezetten **alaptörvény ellenes bírói döntés** által.

A volt feleségem, gyermekem anyja (kérelmezett), az éppen esedékes folyamatos kapcsolattartás kezdő időpontjában, 2021. szeptember 01. napján 16:00 óra időpontban a kapcsolattartásra szintén jogosult gyermekemet a tankönyvei, iratai (személyi igazolvány, lakcímkártya, útlevel, diákigazolvány, TAJ kártya) és a személyes holmija nélkül „adta át” a gyermekem által látogatott oktatási intézményben. Előző napon írásos formában, Messenger üzenetben kifejezetten kértem a kérelmezettet, hogy gyermekem valamennyi tankönyvét és személyes holmiját tegye be a gyermekünk táskájába, mert tanulni (ismételni) is szeretnénk az esedékes kapcsolattartás alatt gyermekemmel.

Kérelmezett jóval a kapcsolattartás kezdetét követően is csak azzal a feltétellel adta át a kért tanfelszerelés egy részét (csak a másnapra szükséges könyveket) és a gyermekem személyes iratait, ha azokért én magam megyek el a kapcsolattartási idő alatt, harmadik személy részére ezek átadására nem volt hajlandó. A további tankönyvek és a gyermekem személyes holmija átadására többszöri –az alap eljárásban igazolt– kérésem ellenére sem volt hajlandó.

A fentieket az alapeljárásban nem vitatta, sőt meg is erősítette. Ezen döntését – az alapeljárásban – azzal indokolta, hogy a gyermek órarendje a kapcsolattartást megelőző napon nem állt rendelkezésére, ezért nem tudta elkészíteni a másnapra szükséges tankönyveket. Az egyéb tankönyveket – kifejezett kérésem ellenére – nem is akarta átadni a kapcsolattartásra, de objektív akadályt ennek vonatkozásában nem jelölt meg. Kérelmezett továbbá annak indokát az eljárásban nem adta, hogy a gyermekkel a személyes iratokat a kapcsolattartás kezdő időpontjában mi okból nem bocsátotta a rendelkezésünkre.

Úgy kérelmezett, mint az ügyben eljáró bíróságok órarendre felfűzött érvelése az ügy szempontjából közömbös, mivel a valamennyi tankönyv átadására irányuló kérésemet értelemszerűen órarend hiányában is teljesíteni lehet, ugyanis vitán felülálló, hogy a tankönyvek a kérelmezett birtokában voltak.

A gyermekünk személyes holmija – amelyen a gyermekünk szemüvegén, svájci bicskáján kívül az okosórája és a bankkártyája is értendő a gyermekem szerint is – átadására kérelmezett szintén nem volt hajlandó. Ennek indokaként azt jelölte meg, hogy a bicska, okosóra és a gyermekünk bankkártyája – szerinte – nem tartozik a személyes tárgyak közé, bár az eljárásban igazolást nyert, hogy tudatában van annak, a felsoroltak gyermekünknek hiányozni fognak a kapcsolattartás során.

Első fokon a Szegedi Járásbíróság **29.Pk.50.936/2021/6** ügyiratszámú végzésével a végrehajtási kérelmet elutasította, bár tényként rögzíti, hogy a „*kérelmezettnek a fenti határozatban foglalt módon a kapcsolattartás kezdő időpontjában a gyermeket a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglalt átadás-átvételi helyen – jelen esetben az oktatási intézménynél – „át kell adnia” a kérelmezőnek, továbbá a kapcsolattartás elősegítése érdekében a gyermeket fel is kell készítenie a kapcsolattartásra, amely magában foglalja a gyermek kapcsolattartáson nélkülözhetetlen személyes tárgyainak összekészítését és átadását is*”, illetve tényként megállapítja

„a kérelmezett- a kérelmező kérésének ellenére – a teljes iskolai felszerelést nem küldte el a gyermekkel”.

Elutasítás indokaként megjelöli, hogy „életszerűtlen” az az érvelés, miszerint a másnapi iskolai felszerelés a tanuláshoz, a másnapra történő felkészítéshez nélkülözhetetlen illetve megállapítja azt, hogy a fent megjelölt tárgyak a gyermek személyes tárgyai körébe nem tartoznak.

A Szegedi Törvényszék az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta a **5.Pkf.21.964/2021/9.sz.** végzésével. Indokait részben kiegészítve a Törvényszék szerint 18 óra időtartalmú kapcsolattartás zavartalanságát nem hiúsíthatta meg a tanfelszerelés és a személyes holmik hiánya. „A hétközi folyamatos kapcsolattartás nem indokolta jelen esetben az összes tankönyv kérelmező részére való rendelkezésre bocsátását”. „Mindezen tárgyak hiánya – különösen a tanév első napját követően – a gyermek és a különélő szülő minőségi együtt töltött idejét nem befolyásolhatják és befolyásolhatták, miután abban a – fizikai és lelki – együttlétnek van döntő jelentősége, nem pedig a tárgyak birtoklásának „.

Szegedi Törvényszék előtt jelen ügyben is citálva lett az azonos személyi kört érintő saját döntése, amely szerint: „A tanszerek – a kérelmezett által beismerten – a kérelmező által előzetesen kért átadásának az elmaradásával összefüggésben ugyancsak egyetért a másodfokú bíróság a kérelmező fellebbezésében is fenntartott azon hivatkozásával, hogy a kérelmezett a zavartalan kapcsolattartást ugyancsak akadályozta. Az ugyanis, hogy a kérelmezett saját maga úgy ítélte meg, hogy a tanszerek átadása nem szükséges, mert házi feladat nem volt...nem ad alapot a felróhatóság alóli kimentésre. A fentebb hivatkozott Ptk. 1:4 § (1) bekezdése szerinti magatartást ugyanis az adott körülmények között a kérelmezett akkor tanúsította volna, ha a kérelmező előzetes jelzésére a kért tanfelszerelést átadja és ezáltal biztosítja egyfelől annak lehetőségét, hogy a kérelmező, mint különélő szülő a gyermek tanulmányi előremeneteléről a tankönyvek, munkafüzetek áttekintésével tájékozódjon, másfelől biztosítja annak lehetőségét, hogy a kérelmező és a gyermek maguk dönthessenek arról, hogy a kapcsolattartás ideje alatt – akár mint közös program– együtt tanulnak-e”.

Megállapítható, hogy az eljáró bíróságok alapjogot vontak mérlegelési jogkörbe. Jelen kérelmmel támadott bírói döntés értelmében a kérelmezett a folyamatos kapcsolattartás vonatkozásában – a Járásbíróság és a Törvényszék támogató egyetértésével – jogosult eldönteni, hogy mikor és milyen tevékenységet folytathatunk a közösen eltöltött időben és csak ahhoz szükséges biztosítani a tárgyi feltételeket. A támadott – álláspontom szerint alaptörvény ellenes – bírói döntés a gyermekemtől is döntési jogot von el, amellyel megakadályozza az apai kötelezettségem teljesítését, ti. a gyermekemmel való közös tanulást.

d, A befogadhatóság körében előadott jogi érvelés

Az elsőfokú, valamint a másodfokú bíróság eljárása és annak eredményeként született döntések sértik a Magyarország Alaptörvénye XXVI. cikkében rögzített és XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való alapjogot, a VI. cikkében deklarált magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapjogot, azzal összefüggésben a XVI. cikkben a gyermekek kiemelt védelméhez és a szülők gyermekük nevelésének és jogainak biztosításához való alapjogát.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani, védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. A VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. Az XXVIII. cikk szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a

jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A Tisztelt Alkotmánybíróság hatásköre természetesen nem terjed ki az ítéletek kvázi negyedfokú felülvizsgálatára, nem töltheti be a „szuperbíró” szerepét. Jelen alkotmányjogi panaszom nem az alapeljárásban hozott végzések tartalmának Alkotmánybíróság általi érdemi felülvizsgálatára irányul, hanem a végzések, valamint az azokat eredményező, jogszabályokkal és töretlen joggyakorlattal ellentétes, a kapcsolattartási jog korlátozását és a kapcsolattartás jogszabály által meghatározott tartalmának csorbitását, kiüresítését jelentő eljárás alapjogsértő voltának orvoslására.

A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti eljárás tekintetében 2020. március 1. napján bekövetkezett hatáskörváltozás eredményeként az addig kialakított töretlen joggyakorlatot a vonatkozó jogszabályokat az eljáró nemperes bíróság tévesen és jogsértően értelmezte és alkalmazta, amely következtében sérült a magán- és családi élethez, valamint kapcsolattartáshoz való alapjog, továbbá a tisztességes eljáráshoz való alapjog is, tekintettel arra, hogy a kapcsolattartás szabályozásakor fennálló joggyakorlatból nem levezethető, továbbá a végrehajtás megtagadása által nem csak megsérti a vonatkozó anyagi jogi jogszabályokat, de hatáskörén túllépve a kapcsolattartás tartalmát szűkíti, a kapcsolattartásra történő felkészítés jogszabályi kötelezettségét kiüresíti. Ezen felül súlyosan megsérti a gyermekem egészséges fejlődéséhez, valamint oktatáshoz és pszichés egészséghez való jogát az, ha a családjog speciális szabályozási körülményeit figyelmen kívül hagyó, általános nemperes eljárás akként kívánja formálni – jogszabályi megalapozottság nélkül, sőt azzal pont ellentétesen – a joggyakorlatot, hogy annak eredményként a jogszabályban rögzítettek és a konzekvens családjogi joggyakorlat ellenére nem biztosítja a gyermekem részére, hogy a kapcsolattartás során személyazonosító okmányokkal a kapcsolattartásra jogosult szülő útján rendelkezzenek, valamint azt sem, hogy szükséges személyes tárgyai, valamint tanulmányi eszközei a kapcsolattartás során részünkre rendelkezésre álljanak.

A Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény 4:178.§ (1) bekezdés** egyértelműen rögzíti a gondozó szülő, jelen esetben a **kérelmezett azon kógens jogszabályi kötelezettségét, hogy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.** A zavartalan kapcsolattartás biztosítása nem merül ki abban, hogy a gondozó szülő köteles annak tevékeny megzavarásától tartózkodni, hanem tartalmazza annak kötelezettségét is, hogy a gyermek a kapcsolattartásra mind fizikai, mind pszichés szempontból megfelelően felkészíti, továbbá a kapcsolattartási jog megvalósulását biztosítja a jogszabályban előírt tartalommal. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján egyértelmű és nem képezhet vitát az, hogy valamennyi természetes személy köteles olyan személyazonosság igazolására alkalmas iratot magánál tartani, amellyel személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni tudja. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról 1992. évi LXVI. törvény 29. § (12) bekezdés pedig szintén egyértelműen tartalmazza, hogy a polgár a személyazonosságát a személyazonosító igazolványon túl az érvényes útlevelemmel vagy kártyaformátumú vezetői engedéllyel igazolhatja. A kapcsolattartás során - annak kezdő időpontjától - tehát a kapcsolattartásra jogosult szülőnek rendelkeznie kell a gyermekek személyazonosításra alkalmas irattal. Ezen felül a kapcsolattartási jog tartalmának releváns részeként a Ptk. 4:178. § (1) bekezdése és a Ptk. 4:180. § (2) bekezdése értelmében a gondozó szülő a kapcsolattartás kezdő időpontjában köteles valamennyi olyan dolgot átadni a kapcsolattartásra jogosult szülő részére, amely szükséges lehet. Ezt a gondozó szülő semmilyen hozzájáruláshoz vagy többlet feltételhez nem kötheti. Amennyiben a gondozó szülő a gyermek iratait nem adja át, úgy megakadályozza a kapcsolattartáshoz való jog teljeskörű gyakorlását, megsérti a Ptk. 4:178. § (1) bekezdésében rögzített kötelezettségét. Mindezen felül a gyermek érdekét súlyosan sérti, ha személyazonossága nem igazolható, illetve kifejezetten veszélyezteti a

gyermek érdekét az, hogy esetleges orvosi ellátás szükségessé válása esetén a kapcsolattartásra jogosult szülő nem rendelkezik az orvosi ellátás igénybe vételéhez szükséges TAJ-kártyával.

A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 22/B.§ (4) bekezdés d.) pontja alapján a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősül, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett neki felróható okból egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást.

E körben a jogszabály nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely azt rögzítené, hogy kizárólag a szó szerinti rendelkezések betartására volna köteles a kérelmezett, a jogszabályi kötelezettségei alól mentesülne. A fenti jogszabályok megsértése tehát megvalósítja a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegését, hiszen a feleket a jogerős ítéletben nem szabályozott kérdések tekintetében Magyarország jogszabályai kötik.

Az eljáró nemperes bíróságok a tisztességes eljárás égisze alatt nem jogosultak a jogszabályban előírtak további korlátozására, a jogszabályban foglaltakkal ellentétes értelmezésére, az ugyanis alapjogsérelmet eredményez, továbbá a magánélethez és kapcsolattartáshoz fűződő alapjog megsértésére vezet. Az alapjogsértő joggyakorlat azt eredményezné, hogy megfelelné a kapcsolattartás rendező határozatnak és nem jelentené annak megszegését az, ha a gondozó szülő a kapcsolattartásra a gyermeket teljesen meztelenül, az ablakon kilógatva adná át a kapcsolattartásra jogosult szülőnek, a ruháját csak percek múlva utána dobva, hiszen döntés nem tartalmazza azt, hogy a gyermek ruhának kell lennie és az ingatlan ajtaján kell kijönnie. Ezzel a gyermek kapcsolattartáshoz való alapjoga, egészséges fejlődése és oktatásban való érdemi részvételéhez való alapjoga sérülne.

Fentiekén túl jelen esetben az ítélet szó szerint azt sem tartalmazza, hogy a gyermekemet a kapcsolattartás végeztével vissza kell adnom a kérelmezettnek, csak a kapcsolattartás kezdő és záró időpontját rögzíti, így a jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzés rendelkezése és indokolása szerint valójában nem is volnék köteles a gyermekem a kérelmezettnek visszavinnem. E mechanikus jogértelmezés egyértelműen ellentétes volna a jogalkotó céljával, valamint azon alaptézissel, miszerint az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Különös figyelmet érdemel az a tény, hogy a személyes iratok át nem adása önmagában a gyermek személyének igazolását teszi lehetetlenné, továbbá a gyermek orvosi ellátását kockáztatja, valamint korlátozza a kapcsolattartás tartalmát. A kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermekkel sem utazni nem tud, de a jogszabályi előírások alapján közterületre sem léphetne ki, ugyanis nem rendelkezik fényképes, személy igazolására alkalmas irattal.

Az Alkotmánybíróság évek óta töretlen gyakorlatában a „különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság (Abh., Indokolás [25]). Az Alkotmánybíróság mindemellett hangsúlyozta, hogy „az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint a gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.[...]A család kölcsönös gondoskodáson alapuló, tartós érzelmi és gazdasági életközösség {13/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [58]}, azonban a családi gondoskodás és védelem szempontjából nemcsak az együtt élő, hanem a különélő – a gyermek tényleges napi gondozásában közvetlenül nem, vagy csak időszakosan résztvevő – szülővel való zavartalan érintkezésnek is alapvető jelentősége van. A szülők életközösségének a megszűnése nem változtat azon, hogy a gyermek egészséges fejlődése szempontjából meghatározó a szülők együttes jelenléte és támogatása, az, hogy a gyermek mindkét

– gondozó és különélő – szülőjét maga mellett tudhassa, rájuk számíthasson, és mindkettőjüktől megkapja a fejlődéséhez szükséges védelmet és gondoskodást” (Abh., Indokolás [22]).

Végezetül rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy „a XVI. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. [...] A nevelés [...] a gyermek életében való közreműködés, amely a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések eldöntésében való részvétel mellett [...] elsősorban a rendszeres és folyamatos kapcsolattartás útján biztosítható.” (Abh., Indokolás [23])”

/Alkotmánybíróság 3067/2022, 3068/2022 AB határozatok/

Az Alaptörvény azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy az elbírálandó ügyek alkotmányjogi aspektusát, alapjogi relevanciáját felismerjék, az érintett alapvető jogok tartalmát feltárják, és erre tekintettel értelmezzék és alkalmazzák konkrét jogvitákban a jogszabályokat. Az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azaz azt, hogy a bíróság tekintettel volt-e az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére, és a jogszabály alkalmazása során az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e.

A gondozó szülő oldalán semmilyen konkuráló alapjog nem merül fel arra, hogy a gyermek okmányait és tankönyveit, személyes tárgyait a gondozó szülő a gyermek távollétében, a kapcsolattartás időtartama alatt magánál tartsa, miként ahhoz sem, hogy a kapcsolattartás tartalmát önkényesen korlátozza. Tehát a jogszabályok az érintett bírósági végzések általi értelmezése csak és kizárólag alapjogsérelmet eredményez, míg sem az egyén, sem pedig a társadalom tekintetében jogos érdeket, közjót nem véd, nem biztosít.

III. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a, Az Alaptörvény-ellenesség alátámasztása

1, Alaptörvény VI cikk, valamint azzal összefüggésben a XVI. cikk által deklarált alapjogok sérelme.

A házasságok, életközösségek felbomlásának kérdéskörével összefüggésben a nemzetközi dokumentumok és a gyakorlat is elsősorban a gyermek oldaláról közelíti meg a szülő és a gyermek kapcsolattartásának a kérdését {a gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény, a továbbiakban: Gyermekjogi Egyezmény) 9. cikk 3. pontja szerint az „egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől vagy ezek egyikétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez a gyermek mindenképp felett álló érdekeivel ellenkezik”}, jöllehet a kapcsolattartás igénye éppúgy felmerül a különélő szülő oldalán. Kétpólusú jogról van szó, amelynek egyik pólusán a gyermek, a másikon a szülő - a jelen alkotmányjogi panasszal érintett esetben az apa - áll, így egyidejűleg beszélhetünk gyermeki és szülői jogról.

Az Alkotmánybíróság 3018/2016. (II. 2.) AB határozata - utalva a 17/2014. (V. 30.) AB határozatra - úgy foglalta össze az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos gyakorlatát, hogy e cikk „átfogóan védi a magánszférát: az egyén magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét. A magánszféra [...] lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek [...]. Rávilágított arra, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való jog és az Alaptörvény II. cikke által garantált emberi méltósághoz való jog között különösen szoros a kapcsolat. Az

Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára (kapcsolattartás), illetve arra a térbeli szférára is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon). Ezen túlmenően önálló védelmet élvez az egyén életéről alkotott kép is (jó hírnévhez való jog).” (Indokolás [27])

A kapcsolattartás tiszteletben tartása, ahogyan azt az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése megfogalmazza, elsődlegesen a közlések, a felek közötti kommunikáció védelmét, intaktságát lényegében harmadik személyek számára történő meg nem ismerhetőséget - jelenti, ugyanakkor az **Alkotmánybíróság 3312/2017. (XI. 30.) AB határozata** (Indokolás [40]) e rendelkezésnek tágabb értelmet adott, amikor kiterjesztette annak védelmi körét a gyermek és a szülő közötti kapcsolattartásra is {„[e]mellett az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése a gyermek és szülő kapcsolattartáshoz való jogát kívánja biztosítani”}.

Egyrészt a szülő-gyermek viszonyt mint a családi kapcsolat alapját az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése kifejezett védelemben részesíti, illetve az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése - a kapcsolattartás mellett - garantálja a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot is. A gyermeknek a különélő szülőjével való kapcsolata természetesen különbözik a vele egy háztartásban együtt élő szülővel fennálló kapcsolatától, hiszen a különélő szülő időszakosan vesz részt a gyermek gondozásában, és nem ő hozza meg a napi nevelési döntéseket. Amint azonban a szülő-gyermek viszony sem korlátozódik a gyermekkel egy háztartásban élő szülőre - a szülői státuszt nem szünteti meg a szülők életközösségének a megszűnése -, úgy a „családi élet” sem feltétlenül a gyermek napi gondozását jelenti csupán. Alkotmányjogi értelemben a gyermek és a különélő szülő kapcsolata is - a konkrét körülményektől függően, mindaddig, amíg a helyzetéből adódó sajátos módon a szülői funkciókat betölti a különélő szülő - a családi élet fogalma alá esik, és védelemben részesül {vö: BDT2018. 3822., Indokolás [24]; Emberi Jogok Európai Bírósága, Moog kontra Németország (23280/08 és 2334/10), 2016. október 6., 53. bekezdés}

Másrészt az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint a gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Az Alaptörvény a kötelezetteket nem nevezi meg, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban, bár a szükséges védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat, ennek megvalósítása elsősorban - az államot és a társadalmat megelőzően - a család kötelessége {vö: 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [55]; 3018/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [33]-[34]}

Harmadrészt a XVI. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. A neveléshez való jog azt jelenti, hogy „a szülők maguk döntenek arról, hogy hagyományaik, családi szokásaik, társadalmi helyzetük, vallási és erkölcsi meggyőződésük, anyagi lehetőségeik szerint miként választják meg a gyermek nevelését, oktatását biztosító intézményt, módszert, eszközöket”, generális értelemben „elsősorban a szülők (gondviselők) jogosultak arra, hogy döntsenek a gyermekeik testi és szellemi fejlődésével kapcsolatos kérdésekben” {3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [59]}. Az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése szintúgy a gyermek mindenkifelett álló érdekében történő felelős nevelés, valamint az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás jogát garantálja, egyben ezt a szülő kötelességébe sorolja. A nevelés - amely részben megegyezik a szülői felügyelet gyakorlásával (Ptk. 4:150-160. §), de részben más, több annál - a gyermek életében való közreműködés, amely a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések eldöntésében való részvétel

mellett - amely a különélő szülőt akkor is megilleti, ha a szülői felügyeletet a másik szülő gyakorolja [Ptk. 4:175. § (1) bekezdés] - elsősorban a rendszeres és folyamatos kapcsolattartás útján biztosítható.

A kapcsolattartás egyben szülői kötelezettség is: az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdése értelmében a szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni, tehát „*a szülő neveléshez való joga egyben a gyermekéről való gondoskodás és védelme biztosításának kötelezettségét is magába foglalja*” {3018/2016. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [43]}. Különélő szülő esetén ezen kötelezettség teljesítésére a kapcsolattartás alatt van lehetőség, de csak a tárgyi feltételek megléte mellett.

Összefoglalva: a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság./ **30/2021. (XII. 1.) AB határozat/**

A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a magán-és családi élet védelméhez való jog sérelmét jelenti, ha a családjogi eljárások speciális körülményeinek és jogszabályi rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával, a gyermek tényleges érdekeinek vizsgálata nélkül vagy annak figyelmen kívül hagyásával dönt a bíróság.

A Ptk. 4: 180. § rendelkezései szerint a kapcsolattartás tartalma kiterjed a gyermekkel való személyes és nem személyes, kapcsolattartásra, valamint az üdülés céljából történő külföldre utazásra is. A kapcsolattartás célja a különélő szülővel a szeretetteljes kapcsolat fenntartása, valamint a különélő szülő gyermekek nevelésében való érdemi részvételének, a gyermekek fejlődésének és iskolai előmenetelének figyelemmel kísérésének biztosítása. Ennek érdekében a gondozó szülő a Ptk. 4:178. § (1) bekezdés szerinti kógens rendelkezés alapján köteles a kapcsolattartás zavartalanságát biztosítani, a gyermekek a kapcsolattartásra felkészítetten átadni. **Az alapjog biztosítása során az államot tevőleges kötelezettség terheli annak érdekében, hogy jogszabályai útján a gondozó szülő e kötelezettségét előírja és a végrehajtás során alkalmazandó jogkövetkezményekkel azok tényleges érvényesülését elősegítse, biztosítsa.** A jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzések és az azok meghozatalához vezető eljárások e tevőleges kötelezettséget teljes mértékben elmulasztják, annak nem tesznek eleget, ezzel előidézve a kapcsolattartáshoz való alapjog, valamint a magánélet tiszteletben tartásához való alapjog sérelmét.

A bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 22/B.§ (4) bekezdés d.) pontja alapján a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősül, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett neki felróható okból egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást. A jogszabály tehát a jogalkotó szándéka szerint biztosítja, hogy a végrehajtási eljárás útján a gondozó szülőt a végrehajtásra illetékességgel rendelkező hatóság vagy bíróság kötelezze olyan magatartása megszüntetésre vagy olyan tényleges magatartás tanúsítására, amellyel a jogszabályban külön nem nevesített, azaz egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást. Ha a kapcsolattartás azonban nem zavartalan, akkor nem tesz eleget a Ptk. 4: 178. § előírásainak. A jogszabály nem megfelelő értelmezése sérti a magánélethez és kapcsolattartáshoz való alapjogot, ugyanis kiüresíti azt. A jogszabály ilyen eseti szintű rendelkezést azonban értelemszerűen nem tartalmazhat, a jogszabály rendelkezéseit kell a konkrét esetekre értelmezni, nem pedig fordítva.

A jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzések olyan mértékben üresítik ki a Ptk. 4:180. § és 4:178. § rendelkezéseit, hogy annak eredményeként a kapcsolattartásra jogosult szülő és a gyermek gyakorlatilag nem jogosultak közterületre lépni, illetve nem kerülnek abba helyzetbe, hogy jogosultak legyenek eldönteni, hogy az együtt töltött időben - akár közös programként - a tanulást választják. A felsoroltak gyakorlása körében a gondozó szülő önkényesen és jogellenesen kap lehetőséget arra, hogy a kapcsolattartás tartalmát egyoldalúan befolyásolja, megzavarja, összességében akadályozza és a fentiekben részletezett szülői kötelezettségeimet ellehetetlenítse.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Tisztelt Alkotmánybírósággal egyezően több ügyben is leszögezte, hogy a családjogi eljárásokban a gyermekek érdekét mindenképp elé - így akár a szülők vagy nagyszülők érdekei elé is - kell helyezni (vö. Bronda v. Italy judgment of 9 June 1998, Reports 1998-IV., p. 1476). A jelen alkotmányjogi panasszal érintett végzések általi jogértelmezés a gyermekek érdekét figyelmen kívül hagyja, a jogszabályt azok neglegálásával értelmezi.

2, Alaptörvény XXVIII. cikk által deklarált alapjog sérelme

Az alkotmányjogi panasszal érintett eljárásban az eljáró bírósági végrehajtás iránti kérelmet elutasító döntését azzal indokolták, hogy „*a hétközi folyamatos kapcsolattartás nem indokolta jelen esetben az összes tankönyv kérelmező részére való rendelkezésre bocsátását*” (5.Pkf.21.964/2021/9. ügyiratszámú végzés 6. oldal első bekezdés harmadik mondat).

A bíróság ezen megállapítása és az abból levont következtetés súlyosan alapjogsértő, a magyar jogrendszer alapjaival ellentétes. Az anyagi jogi jogszabályok ugyanis valamennyi személyt kötnek, azok betartása a jogszabály kifejezetten feloldó rendelkezése hiányában valamennyi személy kötelezettsége.

A Ptk. 4: 178.§ (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a gondozó szülő, jelen esetben a kérelmezett azon kogens jogszabályi kötelezettségét, hogy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. A zavartalan kapcsolattartás biztosítás nem merül ki abban, hogy a gondozó szülő köteles annak tevékeny megzavarásától tartózkodni, hanem tartalmazza annak kötelezettségét is, hogy a gyermek a kapcsolattartásra mind fizikai, mind pszichés szempontból megfelelően felkészíti, továbbá a kapcsolattartási jog megvalósulását biztosítja a jogszabályban előírt tartalommal. Ezen felül a kapcsolattartási jog tartalmának releváns része a Ptk. 4:178. § (1) bekezdése **mellett a Ptk. 4:180. § (2) bekezdése, amely értelmében tehát a gondozó szülő a kapcsolattartás kezdő időpontjában köteles valamennyi olyan dolgot átadni a kapcsolattartásra jogosult szülő részére, amely szükséges lehet.**

Konkrét esetben Szegedi Törvényszéknek azonos személyi körben hozott döntése – időszakos kapcsolattartást érintően – amely szerint: „*A tanszerek – a kérelmezett által beismerten – a kérelmező által előzetesen kért átadásának az elmaradásával összefüggésben ugyancsak egyetért a másodfokú bíróság a kérelmező fellebbezésében is fenntartott azon hivatkozásával, hogy a kérelmezett a zavartalan kapcsolattartást ugyancsak akadályozta. Az ugyanis, hogy a kérelmezett saját maga úgy ítélte meg, hogy a tanszerek átadása nem szükséges, mert házi feladat nem volt...nem ad alapot a felróhatóság alóli kimentésre. A fentebb hivatkozott Ptk. 1:4 § (1) bekezdése szerinti magatartást ugyanis az adott körülmények között a kérelmezett akkor tanúsította volna, ha a kérelmező előzetes jelzésére a kért tanfelszerelést átadja és ezáltal biztosítja egyfelől annak lehetőségét, hogy a kérelmező, mint különélő szülő a gyermek tanulmányi előremeneteléről a tankönyvek, munkafüzetek áttekintésével tájékozódjon, másfelől biztosítja*

annak lehetőségét, hogy a kérelmező és a gyermek maguk dönthessenek arról, hogy a kapcsolattartás ideje alatt – akár mint közös program – együtt tanulnak-e”.

Amennyiben a jogalkotó nem tesz kivételt, illetve nem tesz különbséget folyamatos és időszakos kapcsolattartás között a kapcsolattartásra történő felkészítés kógens kötelezettsége tekintetében sem – miután viszont az Alaptörvény R) Cikk (2) bekezdése szerint hazánkban a jogszabályok mindenkre nézve kötelezőek – így a jogalkalmazó sem írhatja felül a jogalkotó kógens rendelkezését. (Akkor sem, ha netán nem ért vele egyet).

Emellett a Gyulai Törvényszék már 2017-ben felismerve a kapcsolattartás fontos alapjogi aspektusát, az azonos személyi körben hozott, 2.Pf.25.230/2017/6. ügyszámú szülői felügyeletre vonatkozó jogerős ítéletében (7. oldal utolsó bekezdés utolsó mondata) kifejezetten kiemeli, hogy a hétköznapi folyamatos kapcsolattartás során „*ilyenkor a másik szülőnek is nagyobb rálátása lehet a gyermek iskolai teendőire, tanulmányaira, hétköznapi feladataira, amelyet legalább néhány napon együtt végezhetnek el.*”

A tisztességes eljáráshoz való joggal összeegyeztethetetlen, ha az érintett felek nem bízhatnak alappal abban, hogy a másik fél a jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni. Ennek hiányában pedig az állam tevőleges kötelezettsége keretében a jog-eszköztárával rákényszeríti arra. A végrehajtási ügyben eljáró bíróságok jogértelmezésének elfogadása esetén a felek a jogszabályok és a joggyakorlat ellenére nem mérhetnék fel az eljárás által várható eredményt, ezzel a jogbiztonság elve teljes mértékben kiüresedne és megkérdőjeleződne. Szintén sérti a tisztességes eljáráshoz való alapjogot az, hogy az eljáró bíróságok a gyakorlatban csonkítják, korlátozzák a kapcsolattartáshoz való jogomat, szülői kötelezettségem teljesítését és ennek következtében a gyermekem alapjogait is.

Amennyiben a gondozó szülő az anyagi jogi jogszabályi rendelkezések ellenére mégsem volna köteles átadni a gyermekek okmányait, előzetesen kért tankönyveit és személyes holmijait, az többek között a kapcsolattartás során biztosított jogok korlátozását, ellehetetlenítését jelenti, amelyről én nem mondtam le, azt a gondozó szülő akadályozni nem jogosult, e tevékenység és annak bíróságok általi orvoslásának elmaradása, így az állam tevőleges kötelezettségének elmulasztása alapjogsértő. Mivel nincs joglemondásra vonatkozó nyilatkozatom, és az értelemszerűen határozatba foglalásra sem kerülhetett, a Ptk. 4: 180.§ (2) bekezdés által biztosított jog gyakorlásához szükséges gyakorlati feltételeket a gondozó szülő biztosítani köteles a kérelmezett érdekkörébe eső körülmények - így a személyes iratok, tanfelszerelés, személyes holmik átadása - tekintetében, amely kötelezettsége önkéntes teljesítésének elmaradása esetén az államnak tevőleges kötelezettsége van az én és a gyermekem alapjogai védelme, biztosítása, kikényszerítése érdekében.

Mindezek alapján kérem tehát az általam sérelmezett jogerős és végleges végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását, és ezen okból kérem a végzés megsemmisítését.

IV. Egyéb nyilatkozatok

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy nem járulok hozzá nevem és személyes adataim nyilvánosságra hozatalához.

Nyilatkozom, hogy személyes érintettségem fennáll, hiszen az eljárásban félként vettem részt.

Nyilatkozom, hogy az ügyben eljárás nincs folyamatban.

Az eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdés alapján illetékmentes.

Szeged, 2022. 04. 10.

Tisztelettel:

panaszos

Tanúk:

